

Sprievodca konaním na Ústavnom súde Slovenskej republiky

Postavenie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Organizáciu a právomoci ústavného súdu upravuje:

- Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v [čl. 124 až čl. 140](#) (ďalej len „ústava“),
- [zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov](#) (ďalej len „zákon o ústavnom súde“),
- [Spravovací a rokovací poriadok Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 500/2019 Z. z. v znení neskorších predpisov](#).

Ústavný súd rozhoduje v pléne alebo v trojčlenných senátoch.

Zloženie senátov upravuje [Rozvrh práce Ústavného súdu Slovenskej republiky](#).

Právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky

Ústavný súd Slovenskej republiky koná a rozhoduje:

- o súlade právnych predpisov,
- o súlade medzinárodných zmlúv,
- o súlade predmetu referenda,
- kompetenčné spory,
- o ústavnej sťažnosti,
- o sťažnosti orgánu územnej samosprávy,
- o výklade ústavy alebo ústavných zákonov,
- o sťažnosti proti rozhodnutiu o overení alebo neoverení mandátu poslanca národnej rady,
- vo volebných veciach,
- o sťažnosti proti výsledku referenda,
- o sťažnosti proti výsledku ľudového hlasovania,
- o preskúmaní rozhodnutia o rozpustení alebo pozastavení činnosti politickej strany alebo politického hnutia,
- o obžalobe proti prezidentovi,
- o súlade rozhodnutia o vyhlásení výnimočného stavu alebo núdzového stavu,
- o súlade uznesenia národnej rady o zrušení amnestie alebo individuálnej milosti,
- o neplatnosti právnych predpisov,
- preskúmava rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov.

Účastníci konania, vedľajší účastník konania a zúčastnená osoba

Účastníkmi konania sú navrhovateľ, ten, proti komu návrh na začatie konania smeruje, a osoby, o ktorých to ustanovuje zákon o ústavnom súde.

Vedľajším účastníkom konania je osoba, ktorej toto postavenie priznáva zákon o ústavnom súde, ak sa tohto postavenia nevzdá.

Zúčastnenou osobou je osoba, ktorá je alebo bola účastníkom konania pred orgánom verejnej moci, v ktorom bolo vydané právoplatné rozhodnutie, prijaté opatrenie alebo vykonaný iný zásah, ktorým malo dôjsť k porušeniu základných práv a slobôd navrhovateľa, ak [§ 140](#), [§ 194](#) alebo [§ 208 zákona o ústavnom súde](#) neustanovuje inak.

Zastúpenie v konaní pred ústavným súdom

Podľa [§ 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde](#) navrhovateľ musí byť v celom konaní zastúpený advokátom. K návrhu na začatie konania musí byť preto pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom, pričom v plnomocenstve sa musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom.

Ak je navrhovateľ advokátom, nemusí byť v konaní zastúpený. Ďalšie výnimky z obligatórneho právneho zastúpenia advokátom upravuje [§ 35 zákona o ústavnom súde](#).

Navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti; to neplatí, ak je možné ustanoviť právneho zástupcu postupom podľa osobitného predpisu. [Zákon č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov.] Trovy ustanoveného právneho zástupcu znáša štát.

Ak navrhovateľ požiada o ustanovenie právneho zástupcu, ústavný súd v prvom rade skúma, či v danom prípade nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti a následne aj majetkové pomery navrhovateľa.

Pokiaľ ide o preukázanie majetkových pomerov, dôkazné bremeno zaťažuje navrhovateľa. Zákon o ústavnom súde ústavnému súdu pri rozhodovaní o takomto návrhu navrhovateľa neukladá vyhľadávaciu povinnosť vo vzťahu k dôkazom potrebným na zistenie majetkových pomerov navrhovateľa, preto je potrebné, aby navrhovateľ spolu so žiadosťou o ustanovenie právneho zástupcu ústavnému súdu predložil vyplnené [Potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch na účely ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky](#).

Ustanovený právny zástupca následne odstráni prípadné nedostatky pôvodného návrhu na začatie konania. Po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti však už nemôže ústavnú sťažnosť dopĺňať alebo rozširovať o nové námietky porušenia základných práv alebo slobôd.

Podmienky poskytovania právnej pomoci kvalifikovanými advokátmi upravuje [zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii](#) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Zoznam advokátov vedie Slovenská advokátska komora na svojom webovom sídle www.sak.sk.

Fyzická osoba (navrhovateľ v konaní o ústavnej sťažnosti) sa môže so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci obrátiť aj na Centrum právnej pomoci podľa [zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi](#) a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (www.centrumpravnejpomoci.sk). Centrum právnej pomoci poskytuje právnu pomoc v občianskoprávných, obchodnoprávných, pracovnoprávných, rodinnoprávných veciach, v konaní pred súdom v správnom súdnictve, ako aj v azylových veciach, v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny a v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu a vo všetkých týchto veciach aj v konaní pred ústavným súdom.

Podanie

Podanie je úkon určený ústavnému súdu. Každé podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu. Ak zákon o ústavnom súde na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania pred ústavným súdom.

„Podanie“ je obsahovo najširším pojmom pre označenie úkonu určeného ústavnému súdu, pod ktorý možno zahrnúť napr. pojmy „návrh“, „sťažnosť“, „ústavná sťažnosť“, „obžaloba“, „žiadosť“, „námietka“, „stanovisko“, „späťvzatie“ či „doplnenie“.

Listinné podanie

Podanie v listinnej podobe možno ústavnému súdu podať a doplniť osobne do podateľne v Košiciach a Bratislave [v čase úradných hodín](#) alebo poštou na adresu: Ústavný súd Slovenskej republiky, Hlavná 110, 042 65 Košice.

Podľa [§ 40 ods. 3 zákona o ústavnom súde](#) podanie podané v listinnej podobe je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu ústavného súdu a aby každému ďalšiemu účastníkovi a zúčastnenej osobe mohol byť ústavným súdom doručený jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, ústavný súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Podľa [§ 44 zákona o ústavnom súde](#) hromadný návrh na začatie konania tvorí najmenej desať návrhov na začatie konania doručených ústavnému súdu tým istým navrhovateľom v jeden deň.

Vzhľadom na kapacitné, personálne a technické obmedzenia je v podateľni v Bratislave limitované množstvo podaní na najviac 9 podaní od jedného navrhovateľa v jeden úradný deň. Hromadné podania (10 a viac podaní) od jedného navrhovateľa je možné podávať len v podateľni v Košiciach.

Elektronické podanie

Podanie v elektronickej podobe možno ústavnému súdu podať a doplniť prostredníctvom [eFormulárov](#) po prihlásení sa na webovom sídle ústavného súdu v sekcii „Informácie pre navrhovateľov“ v podsekcii „[Elektronické služby](#)“ alebo na portáli www.slovensko.sk. Pri elektronickej komunikácii prostredníctvom portálu www.slovensko.sk je potrebné zvoliť poskytovateľa služby **Kancelária Ústavného súdu SR**. Plné využívanie týchto elektronických služieb je prístupné pre tých užívateľov, ktorí majú eID kartu, t. j. občiansky preukaz s integrovaným čipom. Aj bez prihlásenia je možné eFormulár použiť ako vzor, ktorý po vytlačení doručíte ústavnému súdu iným spôsobom (napr. poštou). Podanie v elektronickej podobe možno ústavnému súdu podať a doplniť aj prostredníctvom e-mailu doručeného na adresu: podatelna@ustavnysud.sk, pričom podanie vo veci samej musí byť autorizované podľa osobitného predpisu [§ 23 zákona [č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov](#) (ďalej len „zákon o e-Governmente“)].

Podávanie elektronických podaní prostredníctvom elektronického formulára, ktoré sa doručujú do elektronickej schránky ústavného súdu, upravuje [zákon o e-Governmente](#).

Podľa [§ 40 ods. 2 zákona o ústavnom súde](#) podanie podané v elektronickej podobe bez autorizácie podľa [§ 23 ods. 1 zákona o e-Governmente](#) (jednoduché elektronické podanie) je potrebné ústavnému súdu dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa zákona o e-Governmente; ak sa dodatočne nedoručí ústavnému súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Ústavný súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Elektronické podanie autorizované podľa osobitného predpisu (kvalifikované elektronické podanie) nie je potrebné dodatočne doručovať ústavnému súdu v listinnej podobe.

Orgány verejnej moci svoje elektronické podania autorizujú kvalifikovaným elektronickým podpisom vyhotoveným s použitím mandátneho certifikátu alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, ku ktorým sa pripojí kvalifikovaná elektronická časová pečiatka (§ 23 ods. 1 prvá veta zákona o e-Governmente). Autorizácia kvalifikovanou elektronickou pečaťou je prípustná v prípadoch, ak príslušný osobitný právny predpis výslovne nevyžaduje autorizáciu podania konkrétnou osobou.

Súkromné osoby (fyzické a právnické osoby) svoje elektronické podania autorizujú podľa § 23 ods. 1 druhej vety zákona o e-Governmente. Autorizácia elektronického podania súkromných osôb v konaní pred ústavným súdom sa riadi výlučne § 23 ods. 1 druhou vetou písm. a) zákona o e-Governmente, keďže podľa [§ 39 ods. 3 zákona o ústavnom súde](#) sa pre podania vyžaduje len vlastnoručný podpis bez jeho úradného overenia. Kvalifikovaný elektronický podpis má právne účinky spojené s vlastnoručným podpisom, čo znamená, že písomná forma takto autorizovaného podania je vždy zachovaná.

V konaní pred ústavným súdom je v súčasnosti jediným fakticky možným a vykonateľným spôsobom autorizácie elektronického podania súkromnej osoby autorizácia kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou podľa § 23 ods. 1 druhej vety písm. a) bodu 1 zákona o e-Governmente.

Rozdiel medzi kvalifikovaným elektronickým podpisom a kvalifikovanou elektronickou pečaťou spočíva v tom, že kvalifikovaný elektronický podpis je pridelený fyzickým osobám, zatiaľ čo kvalifikovaná elektronická pečať osobám právnickým.

V konaní pred ústavným súdom je potrebné autorizovať kvalifikovaným elektronickým podpisom tie podania, v ktorých sa dotknutá osoba vyjadruje vo veci samej alebo si uplatňuje určité procesné práva. Ak je predmetom podania výlučne doplnenie určitých listín prevedených do elektronickej podoby, ktoré majú slúžiť v konaní pred ústavným súdom ako dôkaz, postačuje, aby elektronicke autorizované bolo len samotné sprievodné podanie – listiny prevedené do elektronickej podoby nie je potrebné autorizovať. Ústavný súd si následne v konaní môže vyžiadať, aby listiny prevedené do elektronickej podoby, ktoré majú slúžiť v konaní pred ústavným súdom ako dôkaz, boli súdu doručené v elektronickej podobe ako výsledok zaručenej konverzie alebo aby boli ústavnému súdu predložené originály listín, prípadne ich úradne osvedčené kópie.

Podľa [§ 25 ods. 3 zákona o e-Governmente](#) sa prílohy k elektronickému podaniu pripájajú vždy ako samostatný elektronický dokument, pričom ak príloha existuje len v listinnej podobe, je potrebné vykonať jej konverziu. Ak osobitný predpis vyžaduje predloženie listinnej prílohy aspoň v úradne osvedčenej kópii, pripojí sa k elektronickému podaniu ako elektronický dokument, ktorý vznikol zaručenou konverziou ([§ 35 ods. 2 zákona o e-Governmente](#)).

V prípade, ak podanie podáva právny zástupca v mene svojho klienta, je potrebné, aby splnomocnenie právneho zástupcu, ktoré má tvoriť prílohu podania, bolo už pred priložením k formuláru podania podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom klienta. Ak klient nemá kvalifikovaný elektronický podpis, možno splnomocnenie doručiť ústavnému súdu buď v elektronickej podobe vykonaním zaručenej konverzie jeho podpísaného originálu z listinnej podoby do elektronického dokumentu, alebo doručiť podpísaný originál splnomocnenia v listinnej podobe poštou, prípadne osobne.

Návrh na začatie konania

Podanie, ktorým sa začína konanie pred ústavným súdom, je návrhom na začatie konania. Konanie sa začína dňom doručenia návrhu na začatie konania ústavnému súdu.

Každý návrh na začatie konania pred ústavným súdom musí spĺňať všeobecné náležitosti, ktoré sa týkajú formy a obsahu návrhu na začatie konania pred ústavným súdom. Táto požiadavka sa vzťahuje na každý typ konania a na každého navrhovateľa. Návrh, ktorý nemá všetky zákonom ustanovené náležitosti, nie je spôsobilý na meritórne prerokovanie ústavným súdom.

Návrh na začatie konania musí podľa [§ 43 zákona o ústavnom súde](#) okrem všeobecných náležitostí podania podľa [§ 39](#) obsahovať aj dátum narodenia navrhovateľa, ak ide o fyzickú osobu, identifikačné číslo navrhovateľa, ak ide o právnickú osobu, bydlisko alebo sídlo navrhovateľa, označenie subjektu, proti ktorému návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Návrh na začatie konania musí byť datovaný a podpísaný navrhovateľom alebo jeho zástupcom.

K návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocenstve sa musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom.

Osobitné náležitosti návrhu na začatie konania upravuje zákon o ústavnom súde samostatne v rámci ustanovení týkajúcich sa jednotlivých typov konaní ([§ 75](#), [§ 94](#), [§ 103](#), [§ 111](#), [§ 117](#), [§ 123](#), [§ 137](#), [§ 147](#), [§ 152](#), [§ 158](#), [§ 192](#), [§ 199](#), [§ 216 zákona o ústavnom súde](#)).

Zákon o ústavnom súde ustanovuje lehotu na podanie návrhu na začatie konania v konaní o ústavnej sťažnosti (2 mesiace), v konaní o sťažnosti orgánu územnej samosprávy (2 mesiace), v konaní o sťažnosti proti rozhodnutiu o overení alebo neoverení mandátu poslanca národnej rady (10 dní), v konaní vo volebných veciach (10 dní), v konaní o sťažnosti proti výsledku referenda (10 dní), v konaní o sťažnosti proti výsledku ľudového hlasovania (10 dní), v konaní o súlade rozhodnutia o vyhlásení výnimočného stavu alebo núdzového stavu (5 dní), v konaní o sťažnosti proti uzneseniu súdnej rady (30 dní) a v konaní o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov (15 dní a 30 dní).

Podľa [§ 5 ods. 7 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám](#) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov je ústavný súd povinný zverejniť doručené návrhy na začatie konania podľa [čl. 125](#) až [126](#) a [čl. 127a](#) až [129](#) ústavy. Tieto návrhy sú zverejňované na webovom sídle ústavného súdu v sekcii „Rozhodovacia činnosť“ v podsekcii „[Povinne zverejňované podania](#)“ dostupnej aj na hlavnej stránke webového sídla ústavného súdu v časti „Podania“.

Priebeh konania a rozhodnutie

Po doručení návrhu na začatie konania ústavnému súdu sa vec náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených plénom ústavného súdu prideliť sudcovi spravodajcovi.

Ak sudca spravodajca z obsahu podania zistí, že nejde o návrh na začatie konania, podanie odloží. O odložení podania písomne vyrozumie toho, kto sa podaním obrátil na ústavný súd ([§ 53 zákona o ústavnom súde](#)).

Podanie, ktoré sudca spravodajca vyhodnotí ako návrh na začatie konania, ústavný súd predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa ([§ 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde](#)) a skúma, či sú splnené ústavou a zákonom ustanovené podmienky na konanie pred ústavným súdom.

Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd návrh na začatie konania uznesením odmietne, ak je daný niektorý z dôvodov uvedených v [§ 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde](#), alebo ju podľa [§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde](#) uznesením prijme na ďalšie konanie.

Ak ústavný súd rozhodne o prijatí návrhu na ďalšie konania aspoň v nejakej časti, rozsah, v ktorom prijíma návrh na ďalšie konanie, vymedzí vo výrokovej časti uznesenia o prijatí. Ústavný súd tým zároveň záväzne vymedzí predmet konania vo veci samej.

Vo veci samej ústavný súd rozhoduje nálezom, ak zákon o ústavnom súde v [§ 224](#), [§ 239 ods. 1](#) alebo [§ 241 ods. 3](#) alebo [ods. 4](#) neustanovuje inak. V ostatných veciach ústavný súd rozhoduje uznesením. Rozsudkom ústavný súd rozhoduje len v konaní podľa [čl. 129 ods. 5 ústavy](#).

Pri prerokovaní návrhov na začatie konania sa ústavný súd nemusí riadiť poradím, v akom mu boli doručené, ak vec, ktorej sa niektorý návrh na začatie konania týka, považuje za naliehavú.

Získavanie informácií o konaní

Pri osobnom podaní návrhu na začatie konania v listinnej podobe do podateľne ústavného súdu pracovník podateľne kancelárie ústavného súdu vydá podávajúcemu písomné potvrdenie obsahujúce údaj o dátume doručenia návrhu a o pridelenom evidenčnom čísle spisu. To neplatí v prípade hromadných návrhov.

Ústavný súd zasiela do elektronickej schránky právneho zástupcu navrhovateľa alebo navrhovateľovi bez právneho zástupcu do jeho elektronickej schránky Potvrdenie o podaní návrhu na začatie konania pred ústavným súdom. Potvrdenie je automaticky generované v deň nasledujúci po pridelení návrhu na začatie konania pred ústavným súdom sudcovi spravodajcovi a obsahuje dátum doručenia návrhu ústavnému súdu, označenie navrhovateľa, jeho právneho zástupcu, odporcu, typ konania, meno sudcu spravodajcu, ktorému bola vec náhodným spôsobom elektronicke pridelená, a evidenčné číslo spisu Rvp, pod ktorým sa konanie vedie pred ústavným súdom.

Záujemcovia sa môžu o stave konania pred ústavným súdom informovať prostredníctvom e-mailu zaslaného na adresu: info@ustavnysud.sk alebo podatelna@ustavnysud.sk, ako aj zaslaním písomnej žiadosti na adresu: Ústavný súd Slovenskej republiky, Hlavná 110, 042 65 Košice. Využiť možno aj eFormulár, ktorý sa nachádza na webovom sídle ústavného súdu v časti „Informácie pre navrhovateľov“ v podsekcii „[Elektronické služby](#)“ alebo na portáli www.slovensko.sk. Plné využívanie týchto elektronických služieb je prístupné pre tých užívateľov, ktorí majú eID kartu, t. j. občiansky preukaz s integrovaným čipom. Aj bez prihlásenia je možné eFormulár použiť ako vzor, ktorý žiadateľ po vytlačení doručí ústavnému súdu iným spôsobom (napr. poštou). Ústavný súd informuje žiadateľov e-mailom alebo poštou, osobitné písomné potvrdenie však v takýchto prípadoch nevydáva.

Informácie o konaniach vedených na ústavnom súde sa poskytujú výlučne účastníkom konaní, vedľajšiemu účastníkovi konania, zúčastneným osobám a ich právnym zástupcom.

Kancelária ústavného súdu zverejňuje informáciu o pridelení návrhov na začatie konania sudcom spravodajcom na webovom sídle ústavného súdu v sekcii „Informácie pre navrhovateľov“ v podsekcii „[Elektronické prideľovanie spisov](#)“ dostupnej aj na hlavnej stránke webového sídla ústavného súdu. Informácia o pridelení návrhov na začatie konania sudcom spravodajcom obsahuje údaje o dátume doručenia návrhu; o pridelenom evidenčnom čísle spisu; označenie navrhovateľa, pričom ak ide o fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ktorá nie je zároveň orgánom verejnej moci, označenie navrhovateľa sa uvádza v anonymizovanej podobe; označenie právneho zástupcu navrhovateľa a meno sudcu spravodajcu. Informácia sa zverejňuje bez zbytočného odkladu po jej spracovaní spravidla nasledujúci pracovný deň po dni pridelenia návrhov na začatie konania, v prípade hromadných návrhov spravidla do troch pracovných dní po ich pridelení.

Ústavný súd zatiaľ neposkytuje účastníkom konaní službu „Elektronický súdny spis“, preto tento spôsob získavania informácií o konaní aktuálne nie je možný. O nahliadanie do spisu je možné požiadať e-mailom doručeným na adresu: podatelna@ustavnysud.sk.

Dĺžka konania

Dĺžka konania pred ústavným súdom sa nedá presne určiť, v jednotlivých právnych veciach sa môže líšiť v závislosti od skutkovej a právnej zložitosti veci a správania účastníkov konania.

Zákon o ústavnom súde ustanovuje procesné lehoty na rozhodnutie vo veci iba v konaní o súlade medzinárodných zmlúv (6 mesiacov), v konaní o súlade predmetu referenda (60 dní), v konaní vo volebných veciach (90 dní), v konaní o sťažnosti proti výsledku referenda (60 dní), v konaní o sťažnosti proti výsledku ľudového hlasovania (30 dní), v konaní o súlade rozhodnutia o vyhlásení výnimočného stavu alebo núdzového stavu (10 dní), v konaní o súlade uznesenia národnej rady o zrušení amnestie alebo individuálnej milosti (60 dní) a v konaní o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov (60 dní).

V ostatných typoch konaní ústava, zákon o ústavnom súde, Civilný sporový poriadok ani iný právny predpis neukladajú ústavnému súdu lehotu na rozhodnutie vo veci.

Zverejňovanie rozhodnutí ústavného súdu

Ústavný súd informuje o rozhodnutiach pléna ústavného súdu bezodkladne po jeho zasadnutí. O rozhodnutiach senátov ústavný súd informuje verejnosť prostredníctvom tlačových správ zverejňovaných spravidla do niekoľkých dní po zasadnutiach senátov. Ústavný súd zverejňuje právoplatné rozhodnutia, ktorými sa končí konanie, rozhodnutia o dočasnom opatrení a odložení vykonateľnosti napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia [t. j. spravidla odo dňa doručenia rozhodnutia poslednému z účastníkov konania pred ústavným súdom (Doba doručovania sa v jednotlivých prípadoch môže líšiť.)] na svojom webovom sídle v sekcii „Rozhodovacia činnosť“ v podsekcii „[Rozhodnutia](#)“ dostupnej aj na hlavnej stránke webového sídla ústavného súdu.

Súdne poplatky

Podľa [§ 71 zákona o ústavnom súde](#) konanie pred ústavným súdom spravidla nepodlieha súdnym poplatkom.

V konaní o ústavných sťažnostiach, ak ide o skutkovo a právne obdobné veci, o ktorých už ústavný súd v minulosti rozhodol a v ktorých navrhovateľ nebol úspešný, uloží ústavný súd uznesením navrhovateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za jedenástu a každú ďalšiu ústavnú sťažnosť, ktorá bola tým istým navrhovateľom podaná na ústavnom súde v jednom kalendárnom roku. Ak je v jednom podaní obsiahnutých viacero vecí, s ktorými sa fyzická osoba alebo právnická osoba obracia na ústavný súd podľa [čl. 127 ústavy](#), považuje sa na účely vyrubenia súdneho poplatku každá z týchto vecí za samostatnú sťažnosť.

Súdny poplatok za jedenástu a každú ďalšiu ústavnú sťažnosť podanú tým istým navrhovateľom a doručení ústavnému súdu v jednom kalendárnom roku je 30 eur.

Trovy konania

Podľa [§ 73 zákona o ústavnom súde](#) trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania. Trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú zúčastnenej osobe, uhrádza zúčastnená osoba. Ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Zúčastnená osoba nemá právo na náhradu trov konania.

Opravné prostriedky a preskúmavanie rozhodnutí ústavného súdu Európskym súdom pre ľudské práva

Podľa [čl. 133 ústavy](#) proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok. To však neplatí v prípade, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná (napríklad Európsky súd pre ľudské práva alebo Súdny dvor Európskej únie), vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu.

Ktorýkoľvek jednotlivец, mimovládna organizácia alebo skupina osôb, ktoré sa považujú za poškodené v dôsledku porušenia práv priznaných Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dohovor“) alebo jeho protokolmi jednou z Vysokých zmluvných strán (t. j. štátov), môžu podľa čl. 34 dohovoru podať sťažnosť Európskemu súdu pre ľudské práva.

Podľa čl. 35 ods. 1 dohovoru Európsky súd pre ľudské práva môže prejednávať vec až po vyčerpaní všetkých vnútroštátnych prostriedkov nápravy, podľa všeobecne uznávaných pravidiel medzinárodného práva a v lehote štyroch mesiacov odo dňa, keď bolo prijaté konečné rozhodnutie. Za vyčerpanie všetkých vnútroštátnych prostriedkov nápravy sa považuje aj podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu.

Konanie o ústavnej sťažnosti

Ústavnú sťažnosť môže podať osoba (ďalej len „sťažovateľ“), ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody.

Ústavná sťažnosť podľa [čl. 127 ods. 1 ústavy](#) predstavuje jediný ústavný prostriedok priameho prístupu fyzických osôb a právnických osôb k ochrane ústavnosti poskytovanej ústavným súdom vo vzťahu k základným ľudským právam a slobodám.

Fyzické osoby a právnické osoby nemôžu v konaní pred ústavným súdom namietat' porušenie ich základných práv a slobôd prijatím všeobecne záväzného predpisu (zákona, nariadenia, atď.) ani iniciovať konanie o súlade právnych predpisov.

Účastníkom v konaní o ústavnej sťažnosti je sťažovateľ a orgán verejnej moci, proti ktorého právoplatnému rozhodnutiu, opatreniu alebo inému zásahu sťažnosť smeruje.

Konanie o ústavnej sťažnosti sa vyznačuje dispozičnou zásadou, začína výlučne dorúčením ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavnému súdu a sťažovateľ môže kedykoľvek v priebehu konania zobrať svoju ústavnú sťažnosť späť, čo má za následok zastavenie konania.

Podľa [§ 124 zákona o ústavnom súde](#) možno ústavnú sťažnosť podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti už nemôže ústavnú sťažnosť dopĺňať alebo rozširovať o nové námietky porušenia základných práv alebo slobôd. Táto lehota je zachovaná, ak je ústavná sťažnosť podaná v posledný deň lehoty osobne v podateľni ústavného súdu alebo na poštovú prepravu (rozhodujúci je dátum na poštovej obálke). Podľa pravidiel na počítanie lehôt sa lehota určená podľa mesiacov končí uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo ku skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne

na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. Zmeškanie dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti neumožňuje zákon o ústavnom súde odpustiť, pričom ide o zákonom ustanovený dôvod na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene [[§ 56 ods. 2 písm. f\) zákona o ústavnom súde](#)].

Z ústavnej sťažnosti musí byť zrejmé ([§ 39](#), [§ 43](#) a [§ 123 zákona o ústavnom súde](#)):

- kto ju podáva;
- kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody, t. j. označenie orgánu verejnej moci;
- akej veci sa týka, t. j. akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd, pričom k sťažnosti sa musí pripojiť kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd;
- ktoré základné práva alebo slobody boli podľa tvrdenia sťažovateľa porušené. Katalóg základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplýva predovšetkým z ústavy, ako aj z medzinárodných zmlúv, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom (napr. Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Dohovor o právach dieťaťa). Je potrebné zdôrazniť, že ústavný súd nemá vo vzťahu k všeobecným súdom postavenie nadriadeného súdu, teda nie je súdom poslednej inštancie a jeho úlohou nie je preskúmať samotnú správnosť či zákonnosť napadnutých rozhodnutí. Jeho poslaním je výlučne ochrana ústavou zaručených práv a slobôd;
- odôvodnenie, t. j. sťažovateľ musí v sťažnosti pravdivo opísať všetky rozhodujúce skutočnosti a uviesť konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd;
- akého rozhodnutia sa sťažovateľ domáha (petit sťažnosti), pričom v petite sťažnosti musí sťažovateľ označiť konkrétne právo alebo slobodu, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha, a tiež musí označiť právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah orgánu verejnej moci, ktorým malo k porušeniu označeného práva alebo slobody dôjsť. Z petitu sťažnosti musí byť tiež zrejmé, akej nápravy sa sťažovateľ dovoľáva ([§ 133 zákona o ústavnom súde](#)), t. j. či žiada, aby ústavný súd prikázal vo veci konať tomu, kto právo alebo slobodu porušil svojou nečinnosťou, alebo aby ústavný súd napadnuté právoplatné rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, alebo aby porušovateľovi práva zakázal pokračovať v porušovaní práva alebo slobody, prípadne aby porušovateľovi prikázal obnoviť stav pred porušením práva alebo slobody, alebo či sťažovateľ žiada priznať za porušenie práva alebo slobody primerané finančné zadosťučinenie. Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.
- aké dôkazy sťažovateľ na preukázanie svojich tvrdení navrhuje.

Informácie o tom, ako prebieha konanie o ústavnej sťažnosti, sú uvedené v časti „[Priebeh konania a rozhodnutie](#)“.

Ústavný súd ústavnú sťažnosť, ktorú prijal na ďalšie konanie, prerokuje na ústnom pojednávaní. Od ústneho pojednávania ústavný súd môže upustiť, ak je na základe podaní účastníkov a spisov predložených ústavnému súdu zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Konanie vo veciach ústavných sťažností je verejné, ak ústavný súd verejnosť z účasti na celom pojednávaní alebo jeho časti nevylúči. Verejnosť možno na celé ústne pojednávanie alebo na jeho časť vylúčiť, len ak by verejné prejednanie veci ohrozilo ochranu utajovaných skutočností, obchodné tajomstvo, dôležitý záujem účastníkov konania alebo mravnosť.

V prevažnej väčšine konaní o ústavnej sťažnosti ústavný súd rozhoduje bez ústneho pojednávania, na základe ústavnej sťažnosti, priložených príloh, prípadne obsahu spisu orgánu verejnej moci, ktorý je odporcom v konaní, a na základe vyjadrení účastníkov konania.

Rozhodnutie v konaní o ústavnej sťažnosti

Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmieta:

- pre nedostatok právomoci ústavného súdu – v prípade, že o ochrane práva alebo slobody, ktorých porušenie sa namieta, rozhoduje iný orgán verejnej moci;
- ak je ústavná sťažnosť podaná sťažovateľom bez zastúpenia advokátom a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu;
- pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí – ak ústavná sťažnosť nemá všetky zákonom požadované náležitosti, ústavný súd môže sťažovateľa vyzvať, aby tieto nedostatky odstránil, prípadne aby sťažnosť v ním určenej lehote doplnil. Ak sťažovateľ nedostatky sťažnosti v stanovenej lehote neodstráni, môže ústavný súd sťažnosť z uvedeného dôvodu odmietnuť;
- ako neprípustnú – všeobecné dôvody neprípustnosti ústavnej sťažnosti sú upravené v [§ 55 zákona o ústavnom súde](#), podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak:
 - a) sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené,
 - b) ústavný súd v tej istej veci koná,
 - c) sa sťažovateľ sťažnosťou domáha preskúmania rozhodnutia ústavného súdu alebo
 - d) o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd alebo ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. ([§ 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde](#)).Za právne prostriedky sa považujú riadne opravné prostriedky (odvolanie, sťažnosť, odpor a pod.), ako aj mimoriadne opravné prostriedky (dovolenie), na ktorých podanie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov (napr. zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov, zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov);
- ako podanú zjavne neoprávnenou osobou;
- ako oneskorene podanú;

- ako zjavne neopodstatnenú – ak ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označeného práva alebo slobody.

Ak ústavný súd sťažnosť neodmietne alebo neodmietne v plnom rozsahu, prijme ju v rozsahu vymedzenom vo výroku uznesenia na ďalšie konanie. Po prerokovaní veci ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, rozhodne nálezom, v ktorom uvedie, ktoré základné práva a slobody boli porušené, ktoré ustanovenia ústavy, ústavného zákona alebo medzinárodnej zmluvy boli porušené a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva a slobody. V prípade zistenia ústavného súdu, že došlo k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci, ústavný súd súčasne také rozhodnutie alebo opatrenie zruší a zruší aj iný zásah, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, ak to pripúšťa povaha zásahu.

Podľa [§ 133 ods. 3 zákona o ústavnom súde](#) ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže:

- a) prikázať, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil svojou nečinnosťou, vo veci konal,
- b) vrátiť vec na ďalšie konanie,
- c) zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd sťažovateľa,
- d) prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa, obnovil stav pred ich porušením,
- e) priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.